

میزان استفاده کودکان از خدمات رفاهی شاخصی از عدالت اجتماعی در توسعه پایدار

مرضیه روشن^{۱*}، زهره داودپور^۲، سمیرا راستبند^۳

۱- کارشناس ارشد برنامه ریزی شهری، مدرس دانشگاه جامع علمی کاربردی،

marzie.roshan@gmail.com

۲- دانشیار و عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد قزوین،

zdavoudpour@yahoo.com

۳- دانشجوی دکتری معماری، عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ابهر،

rsamira5@live.utm.my

چکیده

توسعه پایدار نوید بخش عرصه نوینی است که همزمان سیاست و فرهنگ، رونق اقتصادی و صنعتی، محیط زیست و همزیستی با طبیعت را موردتوجه قرار می دهد و مدافع حقوق برابر انسان ها نسبت به هم است. در این میان، کودکان به عنوان یکی از مؤلفه های اصلی توسعه پایدار تلقی می شوند. آنها که حاصل تعامل طبیعت - تربیت، وراثت- محیط و طبیعت- تجربه هستند، به سبب محدودیت های فیزیکی و روانی خود تاثیرپذیری عمیق تری از محیط داشته و تاثیرگذاری کمتری بر آن دارند پس بیش از سایر اقشار جامعه به اجبار، تابع شرایط محیطی هستند. بنابراین فضاها می بایست شرایط مناسب را برای تجربه کردن محیط در اختیار کودکان قرار دهند تا آنان برای ورود و زندگی در دوره های سنی بالاتر آمادگی لازم را بیابند. گروهی که باید نقش های آینده جامعه را بر عهده گیرد و به نحو احسنت ایفاگر آنها باشد. لازمه این امر، رشد همه جانبه در دوران کودکی است و رشد همه جانبه نیز جز از طریق مهیا ساختن امکانات رفاهی بر حسب نیازهای آنان میسر نخواهد شد. این مقاله با تحلیل و ارزیابی میزان استفاده کودکان ۵-۱۱ سال از خدمات رفاهی موجود در شهرستان الیگودرز، سعی دارد تا ضمن انجام مقایسه، عوامل مؤثر بر میزان استفاده آنها از خدمات رفاهی را شناسایی و راهکارهایی جهت استفاده بیشتر آنها از این خدمات را در راستای برقراری عدالت اجتماعی تدوین نماید. بدین منظور، به تعریف مفاهیم و شاخص های سنجش میزان استفاده کودکان از خدمات رفاهی و تعیین متغیرهای اثرگذار بر آن پرداخته و میزان استفاده آنان را با بررسی ۳ متغیر و ۸ مؤلفه مؤثر در ۶ سطح ارزیابی کرده ایم. با استفاده از تکنیک پرسشنامه و نرم افزار SPSS، چنین مشخص شد که از سه متغیر اصلی تحقیق دو متغیر دسترسی به خدمات و خاستگاه اجتماعی- اقتصادی خانواده در هر سه گروه هدف با متغیر وابسته رابطه معنی دار داشته اند اما متغیر خدمات موجود در محیط تنها در میان کودکان شهری معنی دار و قابل تعمیم بوده است.

واژه های کلیدی: کودک، خدمات رفاهی، شهر، روستا، سکونتگاه خودرو

۱- مقدمه

امروزه با پیشرفت های روزافزون در عرصه فنی و برنامه ریزی، لزوم توجه به کودکان و تأمین نیازهای آنان در چارچوب محیط